

PAX ARTIS

Varsinaissuomalainen kuvataidestrategia

Sisällysluettelo

- 2 Pax Artis**
  - Taiteen toiminta- ja työskentelyedellytykset kuntoon
- 3 Taide osana yhteiskuntaa**
  - Kulttuuripolitiikka ja asenteet
  - Taiteen terveyttävä ja voimauttava käyttö
- 4 Taidekasvatus ja taiteen kohtaaminen**
  - Perusopetus ja taidekasvatus
  - Museot ja galleriat
- 5 Varsinais-Suomi on muutakin kuin Turku**
- 6 Tuuletusta**
  - Toimijat löytävät toisensa
  - Aivan uudet väylät
  - Residenssit
- 7 Prosenttiperiaate**
- 8 Taiteilijoiden toimintaedellytykset**
  - Hyvä työskentely-ympäristö
  - Taiteilija näkyville
  - Taiteen myynti vauhtiin
  - Työtilat
  - Luovan työn turvaaminen - Pax Artis
- 10 Kulttuuripääkaupunkivuosi 2011**
- 11 Ammatillinen taidekoulutus ja tutkimus**
  - Taideakatemia
  - Muu taidekoulutus

PAX ARTIS

Taiteen toiminta- ja työskentelyedellytykset kuntoon

Varsinais-Suomen taidetoimikunnan Pax Artis -strategia kokoaa yhteen kuvataiteen kentän toimijoiden määrittämät tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Sitä voidaan käyttää taidepolitiikan vaikuttamisen välineenä, mutta samalla käytännön käsikirjana ja ideoiden lähteenä. Strategian työprosessi itsessäänkin vahvisti verkostoja, toi yhteen ihmisiä ja käynnisti uusia toimintoja ja hankkeita.

Pax Artis -strategian keskeisenä ajatuksena on vuorovaikutuksen lisääminen kuvataiteessa ja taiteilijoiden toimintaedellytysten parantaminen. Strategia ajaa nykytaiteen keskeistä asemaa Turku 2011 -tapahtumakokonaisuudessa.

Tässä strategiassa kuvataiteen käsitteeseen sisältyvät myös valokuvataide, mediataide ja ympäristötaide.

Nykytaide ja sen pitkät perinteet

Varsinais-Suomen visuaalisen taiteen vahvaan keskittymään kuuluvat kuvataiteen, valokuvan ja animaation ammatillinen koulutus, suomen- ja ruotsinkielinen taiteen tutkimus, lukuisat museot ja galleriat, taiteilijat, yhteisöt, residenssit, taidekasvatus sekä taiteen harrastus. Monimuotoinen toiminta hyvinkin erilaisine toteuttajineen kumpuaa aidosta kiinnostuksesta kulttuuria kohtaan.

Säännöllinen kuvataide-elämä alkoi Turussa jo 1700-luvun lopulla. Suomalainen taidekoulutus aloitettiin Turun Piirustuskoulussa vuonna 1830 Turun maalarimestariyhdistyksen toimesta. Piirustuskoulu vakiintui kuvataiteilijoiden ammatilliseksi kouluksi vuonna 1846 taiteilija R.W. Ekmanin johdolla.

Varsinais-Suomessa on kautta aikojen ollut sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti merkittäviä taiteilijoita ja taiteen tutkijoita. Turun Taideakatemia eri linjoineen on muodostunut luontevaksi taiteenalojen kohtauspaikaksi. Monet opiskelijoista jäävät valmistuttuaan maakuntaan työskentelemään ja kehittämään sen taide-elämää.

Turku on Varsinais-Suomen kuvataiteen keskus. Turku on toiminut ja toimii toivottavasti jatkossakin porttina taiteen uusille tuulille ja toimintamuodoille. Myös Salo on aktiivinen kuvataiteen keskus, jossa toteutetaan prosenttiperiaatetta, ja jossa taidemuseo Veturitalli toimii.

Lisää vuorovaikutusta ja reipasta tuuletusta

Resurssien puute rapauttaa taiteellisen työn ja taidepalvelujen edellytyksiä. Rahoituksen niukkuus, repaleisuus ja pätkittäisyys syövät voimavaroja pitkäjänteiseltä työltä. Luovuudesta ja taiteen ammattitaidosta ei olla valmiita maksamaan ja liian monet alueella koulutetut muuttavat muualle työskentelemään. Työnteon ja toimeentulon perusongelmia ovat markkinoiden, apurahojen ja työtilaisuuksien vähäisyys sekä työtilojen puute.

Kunnissa ei aina ymmärretä taiteen ja luovuuden arvoa tai niiden vaikutusta henkiselle ja aineelliselle hyvinvoinnille. Luovasta taloudesta puhutaan, mutta puheet eivät kohtaa luovaa, taiteellista työtä. Yhteistyötä tarvitaan vahvistamaan alueellista kulttuurin tasa-arvoa, lisäämään avoimuutta ja auttamaan niukkojen resurssien hyödyntämistä.

Taiteen ja sivistyksen merkityksen ymmärryksen kasvun tulee näkyä sekä valtion että varsinaissuomalaisien kuntien päätöksissä.

TAIDE OSANA YHTEISKUNTAA

Kulttuuripolitiikka ja asenteet

Tavoitteet

Taiteen itseisarvo ymmärretään ja tunnustetaan. Taiteen ja sivistyksen merkitys näkyy sekä valtion että varsinaissuomalaisten kuntien päätöksenteossa. Taide ymmärretään voimavarana ja sitä käytetään alueen hyvinvoinnin rakentamisessa. Kansallisella tasolla Varsinais-Suomi toimii esimerkkinä luovan talouden edistämisessä.

Toimenpiteet

- Kunnat toteuttavat kulttuuritoimintalain mukaisia tehtäviään palkkaamalla asiantuntijoita turvaamaan taiteen ja sivistyksen läsnäoloa arjessa. Se voidaan tehdä yksin tai yhdessä toisten kuntien tai muiden toimijoiden kanssa, joko projektikohtaisesti tai pysyvästi.
- Valtiolla on ohjausvastuu kulttuuritoimintalain toteutumisesta. Se varaa projektikohtaista tukea kunnille kulttuuritoimintalain mukaisiin toimiin. Kunnat palkkaavat kulttuurialan asiantuntijoita toteuttamaan näitä hankkeita.
- Kulttuuritoimintalain mukaiset palvelut säilyvät kuntaliitoksista huolimatta lähellä ihmisiä, jotta ne ovat myös vanhusten ja lasten saavutettavissa.

Taiteen terveyttävä ja voimauttava käyttö

Tavoitteet

Taiteelle annetaan mahdollisuus voimauttaa, lisätä sosiaalista pääomaa, vahvistaa terveyttä sekä luoda elämyksiä ja hyviä kokemuksia. Taidetta tarvitaan avuksi tunteiden ja kokemusten käsittelemiseen kaikissa elämänvaiheissa ja erilaisissa toimintaympäristöissä. Tämä lisää paitsi hyvinvointia, myös taiteilijoiden työtilaisuuksia.

Varsinais-Suomessa on tarjolla kaikille visuaalisesti laadukas ja historiallisesti kerroksellinen elinympäristö, jota muutetaan avoimella päätöksenteolla, johon asukkaat voivat osallistua. Kuvataiteen kautta varsinaissuomalaiset oppivat myötäelämistä ja erilaisuuden hyväksymistä. Taide kertoo identiteeteistä ja käsitteistä haastaen tutkimaan ja ymmärtämään erilaisuutta.

Toimenpiteet

- Hoitolaitokset tekevät omien tavoitteidensa saavuttamiseksi kulttuurisuunnitelmat ja palkkaavat taiteilijoita toteuttamaan niitä. Ne miettivät etukäteen, mitä halutaan saavuttaa ja seuraavat saavutettuja tuloksia.
- Yhteisötaidetta ja taiteen voimauttavaa käyttöä varten luodaan vahva asiantuntijaverkosto. Asiantuntijat markkinoivat taiteen käyttökelpoisuutta monilla elämänaloilla uusille toimijaryhmille. Silloin sosiaalinen tilaus muuttuu käytännön hankkeiksi.
- Taidetoimikunta välittää korkeakouluissa jo tehtyä tutkimusta taiteen sosiaalisesta ja hoidollisesta merkityksestä. Korkeakoulut, tutkijat ja koko tiedeyhteisö aktivoidaan tuomaan itse esille jo tehtyä tai tekeillä olevaa tutkimusta. Taidetoimikunta tarjoaa myös taiteen soveltavaa käyttöä koskevia tutkimusaiheita korkeakouluille.
- Kuvataidetta käytetään soveltaen sosiaali- ja terveystalouksissa, opetuksessa sekä nuorisotyössä.

TAIDEKASVATUS JA TAITEEN KOHTAAMINEN

Tavoite

Nykytaiteen tehokas yleistyö rohkaisee katsojia kokemaan taiteen omalla tavallaan. Taideharrastus yleistyy ja taiteen eri muodot tulevat tutuiksi. Taiteen kohtaaminen arjessa virkistää mieltä ja auttaa jaksamaan koko Varsinais-Suomessa.

Toimenpiteet

- Tapahtumajärjestäjät liittävätkin tilaisuuksiensa yhteyteen aiheeseen sopivia taiteeseen ja kulttuuriin liittyviä luentoja, tietoiskuja, esittelyjä ja keskusteluja. Niihin voidaan yhdistää teemaan liittyvä näyttely jossakin läheisessä galleriassa tai kirjastossa.
- Yksityiset ja julkiset toimijat hankkivat tai sijoittavat taidetta yleisötiloihinsa. Taidelainaamot ottavat yksityiset ja julkiset yhteisöt uudeksi kohderyhmäksi. Näin yhteisöillä on mahdollisuus tutustua teokseen ennen sen mahdollista ostamista ja kokeilla useita vaihtoehtoja.
- Turku Touring järjestää yhdessä alueen taiteilijaseurojen ja taideyhdistysten kanssa opastettuja taidekierroksia. Oppaina voi olla taiteilijoita tai muita alan asiantuntijoita, jotka myös kouluttavat Turku Touringin omia oppaita. Jo nyt hyvin toimivaa yhteistyötä jatketaan ja vahvistetaan: Galleriat voivat esimerkiksi itse kutsua oppaat tutustumaan näyttelyihinsä.

Perusopetus ja taidekasvatus

Tavoitteet

Ihmiset oppivat hallitsemaan ympäristönsä kuvatulvaa. Kouluissa annetaan laadukasta visuaalisten alojen ja medialuvun kasvatusta ja lisätään niiden tuntimäärää. Kunnat rahoittavat sen joko yksin tai yhdessä toisten kuntien kanssa. Kunnat tekevät lasten ja nuorten taidekasvatusta varten poikkihallinnolliset, pitkäjänteiset suunnitelmat. Taidekasvatus vahvistuu kaikkien koulujen opetussuunnitelmissa.

Kunnat lisäävät visuaalisten taiteiden perusopetusta tai sen kaltaista opetusta ja taideharrastuksen mahdollisuuksia. Tarjontaa on kaikille kohtuullisen matkan päässä kotoa eri puolilla maakuntaa.

Korkeakoulujen kasvatustieteelliset tiedekunnat lisäävät taide- ja taitoaineiden opetusta pedagogisessa koulutuksessa.

Toimenpiteet

- Kunnat parantavat taidekasvatuksen laatua kuntayhteistyön avulla.
- Kulttuuripolkuidea laajenee koko maakuntaan. Näyttely- ja museokäynnit, taiteilijavierailut sekä visuaaliseen taiteeseen liittyvät projektit ovat luonteva osa peruskoulun kuvataidearkea ja iltapäiväkerhotoimintaa.
- Kouluille hankitaan kummitaiteilijat.
- Taiteen sisältöjä ja keinoja käytetään integroidusti kaikkien oppiaineiden tunneilla.
- Täydennyskoulutus tuottaa kasvattajille konsultointiapua taidekentältä ja vahvistaa taideaineiden opetusvalmiuksia.
- Ympäristö- ja mediakasvatusta tehdään taiteen keinoin.
- Lasten tekemää taidetta esitellään julkisissa tiloissa näkyvästi ja eri yhteyksissä.

Museot ja galleriat

Tavoitteet

Taide kaataa raja-aitoja, kerää uusia yleisöjä ja herättää keskustelua. Taidemuseot ja galleriat ovat edustavia, monipuolisia, muunneltavia, turvallisia, saavutettavissa olevia sekä henkisesti ja fyysisesti esteettömiä paikkoja taiteen kohtaamiseen. Ihmisille luodaan mahdollisuuksia laadukkaan taiteen kohtaamiseen koko Varsinais-Suomessa.

Toimenpiteet

- Museoita ja gallerioita rohkaistaan jatkuvaan uusiutumiseen.
- Galleriat voivat kasvattaa myyntiprovisiota ja vähentää taiteilijan muita kuluja. Tällainen rahoitusmalli lisää töiden myyntiä ja tasaa toimijoiden riskiä.
- Kunnat ja muut ylläpitäjät turvaavat museoiden toimintaedellytykset myös uuden museolain vaatimusten mukaan palkkaamalla riittävästi museoammattillista henkilökuntaa. Tätä varten voidaan esimerkiksi yhdistää pieniä museoita seudullisesti.
- Museot lisäävät saavutettavuuttaan ilmaispäivillä tai -illoilla. Varsinaissuomalaisia houkutellaan käymään museossa ainakin kerran vuodessa. Myös galleriat parantavat saavutettavuuttaan.
- Museot ja galleriat lisäävät tunnettuuttaan ja yleisömääriään. Ne perustelevat toimintansa merkitystä laadullisilla ja määrällisillä mittareilla: Toimintaa ei arvostella pelkästään kävijämäärän perusteella vaan myös näyttelyiden sisällöllisen laadukkuuden kriteerein. Museoiden ja gallerioiden ylläpitäjät oppivat hyväksymään myös laadulliset mittarit.
- Uusia visuaalisen taiteen muotoja tuodaan esiin niin gallerioissa, museoissa kuin uusissa esityspaikoissa.
- Animaatiolle etsitään vakituinen esityspaikka.
- Museot ja galleriat yhdessä muiden taiteen asiantuntijoiden kanssa tutkivat, minkälaisia uusia esityspaikkoja nykytaide tarvitsee sekä miten museot ja galleriat voivat parantaa toimintaansa.
- Varsinais-Suomeen lainataan hyviä näyttelykonsepteja muualta Suomesta ja maailmalta.
- Museot ja galleriat kehittävät turvajärjestelmiään yhteistyössä.

VARSINAIS-SUOMI ON MUUTAKIN KUIN TURKU

Tavoitteet

Kulttuurinen tasa-arvo toteutuu koko Varsinais-Suomessa. Eri paikkakuntien ja erilaisten ihmisten välillä on elävää monisuuntaista ja tasavertaista yhteistyötä, jossa erilaiset lähtökohdat nähdään rikkautena. Kulttuurien välinen vuoropuhelu vahvistuu. Kunnat ja yksityinen sektori omaksuvat aktiivisen otteen projektien, näyttelytilojen muiden resurssien järjestämisessä. Myös pienissä kunnissa ammattitaitelijoiden työ tunnustetaan paikkakunnan kulttuuri-identiteetin vahvistajana.

Toimenpiteet

- Turku ottaa vastuunsa maakunnan keskuksena ja toimii sen mukaisesti.
- Kunnat arvostavat omia muuttuvia ja kehittyviä kulttuuri-identiteettejään ja tukevat niitä.
- Taidepalvelujen tuottajat ottavat huomioon alueen ihmisten erilaisuuden.
- Kunnat saavat kulttuurikummin alueen taidelaitosten työntekijöistä. Kummi seuraa kuntansa kulttuurielämää kannustaen ja verkottaen sitä mahdollisuuksiensa mukaan. Jokainen paikkakunta etsii kummille yhteydenpitoa varten asiasta innostuneen verkoston tai yksittäisen vastuuhenkilön.

TUULETUSTA

Toimijat löytävät toisensa

Tavoitteet

Taidekentän toimijoiden alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö puhkoo umpioita ja ravistaa jumiutuneita asenteita. Se avaa taidekoulutukselle mahdollisuuksia ja tuo taiteelle uusia ystäviä, rahaa ja arvostusta.

Toimenpiteet

- Maakunnan taide-elämä vahvistaa kontaktiverkkojaan ja saa niiden kautta uusia virikkeitä ja toimintamahdollisuuksia.
- Taiteen tukijärjestelmä lisää taiteilijoiden liikkuvuutta. Se tuo eläviä kontakteja ihmisiin, toisenlaisiin todellisuuksiin ja maailmankuviin. Teosten ja virtausten kohtaaminen vaikuttaa oman taiteen sisältöön. Tarvittava avoimuus, rohkeus ja ennakkoluulottomuus löytyvät, jos rahoitus ja residenssit järjestyvät. Vaihdoissa lähtökohtina ovat toiminnan laatu ja sisältö.
- Taiteen toimijat käyttävät, ottavat vastaan ja kokeilevat ennakkoluulottomasti uusia virikkeitä ja työtapoja. Kokeilujen myötä todetaan, onko niistä hyötyä tai iloa.
- Taiteen toimijat järjestävät yhteisiä tapaamisia ja juhlia kohtaamispaikoiksi.
- Yhteisöt antavat toimintatilaa myös uusille jäsenille ja ideoille. Näin yksien ja samojen tekijöiden ei tarvitse jaksaa loputtomiin. Elämän ja uran eri vaiheissa halu osallistua yhteisiin asioihin vaihtelee.
- Tuonti-, vienti- ja vaihtonäyttelytoiminta vilkastuu.
- Museot ja taiteilijajärjestöt vahvistavat Itämeren alueen yhteistyötä.

Aivan uudet väylät

Tavoitteet

Taide on luontevasti läsnä yhteiskunnan kaikissa toiminnoissa. Se uudistaa arvo maailmaa, elävöittää kulttuuria, herättää kysymyksiä, lisää tasa-arvoisuutta ja luo taiteilijoille työtilaisuuksia.

Uusi taide löytää ennakkoluulottomasti omat väylänsä. Taide ilostuttaa, vihastuttaa, hämmentää, kyseenalaistaa, osoittaa, luo siltoja, avartaa, uudistaa arvo maailmaa ja maailmankäsitystä sekä lisää sivistystä. Uudet väylät innostavat uudenlaisiin esittäytymisiin. Taide ja taiteilijuus tulevat lähelle.

Toimenpiteet

- Taiteilijajärjestöt kirjaavat omat strategiansa ja pitkäaikaiset tavoitteensa pitäen näin päämäärät esillä sekä vahvistaen toiminnan sisältöjä ja tehokkuutta.
- Taiteentutkijat, taiteilijat, taidekoulutus ja taideyhteisö luovat välilleen lujan siteen.
- Taiteilijajärjestöt osallistuvat kotimaisille ja kansainvälisille taidemessuille ja ne valmistelevat esittäytymisensä hyvin.
- Taiteilijaseurat vaihtavat kuulumisiaan keskinäisissä tapauksissa.

Residenssit

Tavoitteet

Varsinais-Suomessa ylläpidetään laadukasta ja määrältään runsasta residenssitoimintaa. Residenssit synnyttävät kiinnostavia kohtaamisia ja tapahtumia sekä monipuolistavat näyttelytoimintaa. Residensseillä on virkistävä ja kehittävä vaikutus ympäristöönsä.

Toimenpiteet

- Varsinaissuomalaiset taiteilijat osallistuvat aktiivisesti kansainvälisiin residenssiohjelmiin.
- Suomalaiset residenssit liittyvät luontevasti kansainvälisiin residenssiverkostoihin.

PROSENTTIPERIAATE

Tavoitteet

Varsinaissuomalainen rakennettu ympäristö erottuu edukseen taidehankintojen kautta ja taide-elämykset kuuluvat ihmisten arkeen. Prosenttiperiaate leviää myös yksityisten rakentajien käyttöön. Periaatetta toteutettaessa pääpaino on varta vasten rakennukseen suunnitelluissa taideteoksissa tai taiteilijoiden suunnittelemissa rakennusteknisissä elementeissä. Teoksia hankittaessa otetaan huomioon taiteen monet muodot kuten valokuva-, video- ja digiteokset sekä ympäristötaideteokset. Taidetta hankitaan eläviltä ammattitaiteilijoilta.

Toimenpiteet

- Rakennuttajat käyttävät yhden prosentin rakennuksen kokonaiskustannuksista taidehankintoihin kaikessa maakunnan julkisessa uudis- ja korjausrakentamisessa. Taidehankinta kuuluu alusta lähtien suunnitteluun ja rakentamiseen. Kunnat näkevät prosenttiperiaatteen innovaatioiden edistäjänä sekä kilpailukykyä ja vetovoimaa parantavana mahdollisuutena.
- Julkisivukorjausten ja katuremonttien yhteydessä voidaan hyödyntää visuaalista taidetta. Siitä on jo myönteisiä kokemuksia sekä taiteilijoiden työllistämisen että kaupunkikuvan kohenemisen kannalta. Rakennuttajien tulee ymmärtää tämä mahdollisuus.
- Prosenttiperiaate sisällytetään asemakaavamääräyksiin.
- Arsnet, museot, galleriat, kulttuuriosuuskunnat ja muut taidetoimijat markkinoivat prosenttiperiaatteen käyttöä tehokkaasti sekä yrityksille että julkiselle sektorille. Ainakin Turun taidemuseo, Wäinö Aaltonen museo ja Salon taidemuseo ovat jo sitoutuneet osallisuuteen hankkeessa.
- Periaatteen toteuttamista saadaan lobbaamaan kunnille ja niiden teknisille virastoille Opetushallitus, Tiehallinto tai muu vastaava taho, joka toimii perinteisen kulttuurikentän ulkopuolella.
- Kunnat tekevät prosenttiperiaatepäätöksen ja toteuttavat sitä kaikissa hankkeissa, vaikka pienemmälläkin prosentilla.
- Museot ja muut visuaalisen alan asiantuntijat antavat konsulttiapua taidehankinnoissa niin julkiselle kuin yksityisellekin sektorille.
- Taidetoimikunta laatii yhdessä museoiden kanssa ohjekirjan prosenttitaideteen tilaajalle ja taiteilijalle mm. avoimesta hankintatavasta, kilpailuttamisesta, sopimuksista, töiden huollosta ja kestävydestä sekä aikatauluista.
- Taidetoimikunta ja museot kouluttavat kuntien ja yritysten taiteen tilaajia ja taiteilijoita prosenttiperiaatteen erikoiskysymyksissä.
- Insinööri- ja arkkitehtikoulutukseen lisätään taiteen tunte- musta ja taidetta opetetaan käyttämään rakennusprojekteissa.

TAITEILIJOIDEN TOIMINTAEDELLYTYKSET

Hyvä työskentely-ympäristö

Tavoitteet

Taiteilijat jäävät työskentelemään maakuntaan lisäten näin sen luovaa pääomaa, houkuttavuutta ja viihtyisyyttä. Varsinais-Suomesta tulee pääkaupunkiseudulle kilpailukykyinen luovan työn toimintaympäristö. Koulutetut taiteilijat voivat harjoittaa ammattiaan ja elää työllään. Taiteilijajärjestöt toimivat aktiivisesti ja niiden toimintaedellytykset turvataan. Taide nähdään voimavarana; muovaavana, eteenpäin vievänä voimana ja kannattavana investointina.

Toimenpiteet

- Kulttuurialan matalaa palkkausta nostetaan. Poliitikot, taiteilijat, ammattijärjestöt, TAKU ja työelämän edustajat etsivät yhdessä ratkaisuja palkkatyön ja taiteellisen työn yhdistämisen ongelmiin.
- Kunnat, yritykset ja yksityishenkilöt ostavat nykyistä enemmän taidetta. Ostoista syntyy laadullisesti merkittäviä kokoelmia, joilla on myös sijoitusarvoa.
- Taiteilija ja asiakas kehittävät uusia tapoja ostaa ja myydä taidetyötä. Esimerkkinä taidekomissiokäytäntö.
- Taidehankinnoista tehdään verotuksessa vähennyskelpoisia.
- Kunnat kasvattavat taiteen ostomäärärahojaan ja hankkivat julkisia taideteoksia kaupunkikuvaan. Taiteilijajärjestöt ja toimikunnat ottavat yhteyttä rakennuttajiin.
- Kunnat palkkaavat taiteilijoita yhteisö- ja ympäristötaiteen sekä taiteen soveltavan käytön projekteihin.

Taiteilija näkyville

Tavoitteet

Taiteilijoiden toimeentulo paranee kun heidän työnsä ovat löydettävissä ja tavoitettavissa. Taidekirjatuotanto kasvaa ja lisää alueen taiteilijoiden tunnettuutta ja työtilaisuuksia.

Toimenpiteet

- Arsnet tehostaa markkinointiaan ja nostaa kuvataiteen esille.
- Taidelainaamot ja Arsnet yhdistyvät ja muuttavat kirjasto-kortteliin.
- Varsinaissuomalaisten taiteilijoiden portfoliot ovat miellyttävässä ympäristössä, kohtaamispaikassa asiakkaiden saatavilla Turussa joko Arsnetissä, taidelainaamossa tai jossakin kaupungin museoista. Tarjolla voi olla myös kahvia ja näyttelyitä.
- Uuden visuaalisen alan arkiston perustamisen sijaan tuetaan Arsnetin toimintaa ja kannustetaan taiteen ammattilaisia liittymään siihen.
- Työhuone- ja galleriakierros Kulkulupa kutsuu kansainvälisiä kuraattoreita tapahtumaan.

Taiteen myynti vauhtiin

Tavoitteet

Luova taiteellinen työ saa moninaisen ostajakunnan ja taiteilijat voivat elättää itsensä ammattityöllään. Galleriat, osuuskunnat, museot ja projektit vievät varsinaissuomalaista taidetta kansainvälisille taidemessuille, tuovat taiteen helpommin kansainvälisten kuraattoreiden löydettäväksi ja järjestävät vaihtonäyttelyitä ulkomaisten gallerioiden ja museoiden kanssa. Kotimaisten taidemessujen profiilia kehitetään ja parannetaan siten, että kansainväliset kuraattorit löytävät maakunnan visuaalisen taiteen. Taidemessuille osallistuminen parantaa taiteilijoiden urakehitystä, lisää myyntiä ulkomailla ja nostaa työllistymistä. Taiteen viennille hankitaan kauppa- ja teollisuusministeriön vientitukea.

Toimenpiteet

- Turku 2011, Arsnet ja taidelainaamot palkkaavat yhdessä tuottajia lisäämään alueen näkyvyyttä taidehankintojen ja prosenttiperiaatteen toteuttamisen avulla. Tuottajat auttavat taiteilijoita uralla etenemisessä ja toimivat tiedottajana.
- Myös taiteilijat opettelevat markkinointitaitoja, sillä he tuntevat parhaiten oman roolinsa ja arvonsa taiteen markkinoilla.
- Taideakatemia järjestää taiteilijoille koulutusta taiteen viennistä ja markkinoinnista.
- Julkinen ja yksityinen sektori haluavat sijoittaa taiteeseen. Ne lisäävät taidehankintojaan ja toteuttavat prosenttiperiaatteita.
- Saaren kartano järjestää yhdessä taiteilijajärjestöjen kanssa taiteen varastomyyntipäivät.
- Kotimaisten taidemessujen houkuttavuutta lisätään luomalla esimerkiksi teemoja ja happeningeja, joiden avulla saadaan myös taiteilijat kiinnostumaan tapahtumista. Samalla markkinoidaan ja tuotteistetaan messuja niin, että ostamisen traditio kehittyi ostamista lisäävään suuntaan. Messuille osallistumisen hinta tarkistetaan ja mietitään miten saadaan vetoa osallistujiin.
- Messutoimintaan palkataan asiantuntevat tuottajat.
- Taiteilijat tekevät kansainvälistä toimintaa varten itselleen portfolioit.

Työtilat

Tavoitteet

Työtilaongelma ratkaistaan. Projektikohtaisia ja pysyviä työtiloja on kaikkien taiteilijoiden ulottuvilla. Taideprojekteilla ja eri alojen taiteilijoilla on toimivat työtilat Turussa, Salossa ja muualla Varsinais-Suomessa. Kunnat tarjoavat taiteilijoille tiloja projektikohtaisiksi ja pysyviksi työtiloiksi. Se vahvistaa maakunnan kulttuurimagoa. Kiinteistöjen omistajat tarjoavat koko maakunnassa taiteilijoille työskentelytiloja ja varastoja..

Toimenpiteet

- Kunnat myöntävät taiteilijoille työtilatukea tai vuokraavat tiloja kohtuuhinnalla sekä määräaikaiseen pitkään työskentelyyn että projektikohtaisesti.
- Turun kaupunki uusii vuokratukiperiaatteensa niin, että myös yksittäisellä taiteilijalla, ei vain ryhmällä, on mahdollisuus saada vuokratukea työhuoneeseensa. Kaupungin ja yksityisten työtilojen vuokria tuetaan tasa-arvoisesti.
- Salon kaupunki luo taiteilijoiden työhuoneita koskevan vuokratukijärjestelmän.
- Olemassa olevien työtilojen vuokria lasketaan, jotta työtilat ovat mahdollisimman monen saavutettavissa.
- Taiteilijat ja taiteilijajärjestöt hakevat uusia työskentelytiloja varten peruskorjausavustuksia mm. opetusministeriöltä.
- Pääskylvuoren kasarmin vuokraneuvottelut saadaan päätökseen.
- Taiteilijajärjestöt ja taidetoimikunta seuraavat Turun kaupungin työtilatyöryhmän toimintaa ja kuntien tilannetta.

Luovan työn turvaaminen - Pax Artis

Tavoitteet

Taiteilijan luovaa työskentelyä tukevia toimia lisätään ja kehitetään ammatinharjoittamisen helpottamiseksi ja mahdollistamiseksi. Apurahajärjestelmää kehitetään niin, että taiteilijoilla on mahdollisuus pitkäjänteiseen luovaan työhön. Apurahajärjestelmä kattaa myös nopealla aikataululla syntyvät projektit. Taiteilijoiden väliinputoaja-asema niin sosiaaliturvassa kuin verotuksessakin ratkaistaan poliittisella tahdolla.

Toimenpiteet

- Taiteilijoille on tarjolla kohtuuhintaisia työtiloja ja teosvarastoja. Niistä tehdään kysely kiinteistöomistajille.
- Osa apurahoista merkitään SOS-rahoiksi, joita voi hakea esimerkiksi neljännesvuosijaksoissa nopean aikataulun kulttuuriprojektien rahoitukseksi.
- Taiteilijoiden sosiaali- ja eläketurvan lakiuudistuksen vaikutuksia seurataan.
- Taiteilijat huolehtivat omasta työsuojelustaan ja saavat siihen apua työsuojelupiireiltä.
- Visuaalisen alan työntekijät saavat oman työnvälityksen.
- Kunnat turvaavat taiteilijoiden työskentelyedellytyksiä tukemalla taidelainaamojen, taiteilijajärjestöjen ja yksittäisten taiteilijoiden toimintaa apurahoilla.

KULTTUURIPÄÄKAUPUNKI- VUOSI 2011

Tavoitteet

Kulttuuripääkaupunkivuosi 2011 perustuu luovan taiteellisen työn kunnioitukselle. Se kasvaa taiteen toimijoiden ja taidekentän osallisuudesta ja niiden näkemysten pohjalta. Vuosi 2011 kohentaa maakunnan visuaalisen kulttuurin asemaa sekä saa Turun kaupungin näkemään visuaalisen kulttuurin voimavarana. Olemassa olevat toimijat saavat Turku 2011 -säätöiltä arvostusta, kannustusta, aktivointia ja vahvistusta. Toimivia, jo olemassa olevia rakenteita ei pureta. Visuaalisella nykytaiteella on vahva asema hankekokonaisuudessa, ja varsinaissuomalainen taideyleisö ymmärtää nykytaidetta paremmin vuoden 2011 jälkeen.

Toimenpiteet

- Taidetoimijat perustavat Turku 2011 -säätöön avustuksella galleriatilan, joka toimii vuoden 2011. Taiteilijoiden portfolioita ja nettisivuja esitellään galleriassa ja mahdollisessa portfolio-kahvilassa.
- Kuvataiteen toimijat osallistuvat kulttuuripääkaupunkivuoteen arkisilla ja maanläheisillä projekteilla, jotka lisäävät kuvataiteen osuutta vuoden tapahtumissa.
- Hanke myötävaikuttaa Taideakatemian olemassaoloon.
- Varsinais-Suomen taidetoimikunta selvittää mahdollisuutta järjestää kansainväliset taidemessut. Messut korostavat pohjoista ulottuvuutta. Näytteilleasettajina ovat gallerioiden lisäksi taideorganisaatiot ja museot.

AMMATILLINEN TAIDEKOULUTUS JA TUTKIMUS

Taideakatemia

Tavoitteet

Turun kaupunki pitää perinteikästä taidekoulutusta ja Taideakatemiaa tulevaisuudelleen ja kulttuuripääkaupunkiasemalleen tärkeänä. Taidekoulutus on kaupungin näyteikkuna, joka lisää vetovoimaa. Se on seudullisen taiteen olomassaolon ja laadun tae. Opetusministeriön rahoittaman koulutuksen ylläpitäjänä kaupunki turvaa ja kehittää ammattikorkeakoulutasoista taidekoulutusta. Turussa käynnistetään kuvataiteen ja valokuvan ylempi ammattikorkeakoulututkinto.

Toimenpiteet

- Taideakatemia siirretään toisen katto-organisaation alle (esim. yliopistojen tai Humakin) tai se on itsenäinen suoraan opetusministeriöltä rahoituksensa saava oppilaitos. Pääasia

on, että Suomen vanhin kuvataiteen opetus turvataan ja se säilyttää vaihtoehtonäkemyksensä suomalaisessa taidemaailmassa.

Muu taidekoulutus

Tavoitteet

Ammattikorkeakoulut, korkeakoulut ja niiden opiskelijat oppivat tuntemaan toisensa, vaihtavat tietoja ja taitoja sekä saavuttavat laajalla yhteistyöllä muita synergiaetuja. Opiskeluaikana saavutettu verkosto toimii koko elämän ajan. Keskinäinen kilpailu samoista resursseista muuttuu voimien yhdistämiseksi. Kansainväliset yhteydet lujittuvat ja opiskelijavaihto vilkastuu, kun asioita voidaan hoitaa yhdessä.

Korkeakoulut ja ammattikorkeakoulut lisäävät taiteen tutkimuksen, kasvatustieteen ja taidekoulutuksen opetuksen näkökulmia ja vahvistavat kosketusta käytännön elämään. Valmistuneiden sijoittuminen työelämään paranee, jolloin sekä opetus- että tutkimusrahoituksen perustelu helpottuu.

Toimenpiteet

- Ammattikorkeakoulut ja korkeakoulut palkkaavat yhteisen kulttuurituottajan koordinoimaan ja vahvistamaan yhteistyötä sekä pitämään huolta sen tuloksellisuudesta.
- Ammattikorkeakoulut ja korkeakoulut toteuttavat EU-rahoituksella uuden yhteisen koulutusohjelman. Se lisää tarjontaa, eikä ole perusteena olemassa olevan opetuksen vähentämiselle.
- Turun yliopisto ja sen avoin korkeakoulu, Åbo Akademi, Turun taideakatemia ja Humanistinen ammattikorkeakoulu parantavat keskinäistä tiedonkulkuaan.
- Oppilaitokset järjestävät taiteen ja liike-elämän yhteistyömahdollisuuksia ja pilottiprojekteja selvittävän seminaarin.

- Korkeakoulut ja ammattikorkeakoulut tiivistävät yhteyttään museoihin, työelämään, liike-elämään, kaupunkiin ja kansainvälisiin verkostoihin.
- Taideoppilaitokset ja korkeakoulujen humanistinen tutkimus käynnistävät yhteisiä projekteja kauppakorkeakoulun ja elinkeinoelämän kanssa.
- Taiteilijoiden tutkintokoulutuksessa vahvistetaan tuotannon ja talouden osaamista. Lisäksi tarjotaan niitä koskevaa täydennyskoulutusta.

Strategiatyöstä

Pax Artis -strategian julkaisee Varsinais-Suomen taidetoimikunta. Sen materiaali on tuotettu kolmessa visuaalisen alan toimijoiden tulevaisuusverstaassa.

Prosessissa olivat mukana: Pia Bartsch, Tarja Ervasti, Juha Allan Ekholm, Saija Hairo, Ulla Halkola, Eeva Hallikainen, Minna Hamrin, Olli Hietanen, Tina Hovi, Petra Hyvärinen, Lotta Häkkinen, Kari Immonen, Milla Järvipetäjä, Taina Kauppinen, Reino Koivula, Anna Korhonen, Riitta Kormanen, Mereta Kotala, Lotta Kutinlahti, Silja Lehtonen, Laura Luostarinen, Ismo Luukkonen, Maria Merikanto, Pirre Naukkarinen, Hanna Nurminen, Mikko Paakkola, Merja Pylkkänen, Elina Rätty, Sofia Saari, Eija Saarinen, Jaana Saario, Anu Taivalkoski, Sari Torvinen, Pekka Turunen, Jukka Vehmas, Timo Väntsi ja Eeva Wuori.

Strategiatekstiä ovat kirjoittaneet ja hioneet Milla Järvipetäjä, Taina Kauppinen, Maria Merikanto, Silja Nielsen ja Eeva Wuori. Pax Artis -luonnos on kiertänyt laajalti lausunnoilla.

Strategian ovat taittaneet Silja Nielsen ja Milla Järvipetäjä.

Varsinais-Suomen taidetoimikunta